

Hartmann-saken

Av høyesterettsadvokat Sven Arntzen

På grunn av fravær i utlandet har jeg først idag sett statsstipendiat Sverre Hartmanns artikkel med spørsmål til meg i Aftenpostens morgennummer for 11. mai.

Når herr Hartmann spør om jeg mener at også general Ruges brev av 23. juni 1940 og hans beskrivelse av det inngåtte kompromiss vedrørende kommandoforholdene i Øst-Finnmark er et falsum, leder han oppmerksomheten bort fra det som jeg fant meg befyet til skarpt å kritisere i min uttalelse til Aftenposten i forbindelse med Riksadvokatens henleggelse av Hartmann-saken: Hartmanns sensasjonspregede oppslag i ukebladet Aktuell nr. 35/1970 av en angivelig avtale, som den 11/6 1940 skulle være inngått mellom den tyske og norske overkommando, den siste representert ved general Otto Ruge og daværende oberstløytnant Roscher Nielsen. «Avtalen», som av herr Hartmann ble betegnet som et supplement til kapitulasjonsavtalen av 10. juni, ble gjengitt i en ikke underskrevet faksimile på tysk og ledsaget av en oversettelse til norsk, med et punkt 4, sålydende:

«Det er ikke tillatt for den norske overkommando å meddele kapitulasjonsbetingelsene eller andre opplysninger til den tidligere norske regjering i England.»

I sine kommentarer til klausulen om at kapitulasjonsbetingelsene og andre opplysninger vedrørende det tysk-norske forhold ikke skulle meddeles til den tidligere norske regjering i London, skrev herr Hartmann:

«Dermed var regjeringen i forhold til vårt forsvars øverste ledelse gjennom skriftlig erklæring i et bord (friløst) blitt ansett eller betegnet so mikke eksisterende på samme måte som vårt storting med nasjonalt høyverdige motiver avsatte den svenske konge i en bisetning i 1905.»

Ingen norsk instans er ansvarlig for det dokument som herr Hartmann her har presentert som en tysk-norsk avtale. Dokumentet er, så vidt jeg forstår, funnet av herr Hartmann i et eller annet tysk arkiv. Det er ikke seriøs historisk forskning å bruke et slikt dokument på den måte som herr Hartmann her har gjort. Påstanden om at general Ruge, som under felttoget i 1940 hadde vært selve personifikasjonen av den norske motstandsvilje og motstandslinje, og som til siste stund hadde vært utpreget lojal overfor regjeringen, har inngått på en slik avtale med fienden, er grovt ærekrenkende mot generalens minne. Herr Hartmanns sensasjonspregede fremgangsmåte burde nå — etter at han vel

selv må erkjenne sitt fellegrep — medføre en uforbeholden uanskyldning fra ham til general Ruges etterlatte og til generalmajor Roscher Nielsen, som under felttoget i 1940 hadde vært en av general Ruges nærmeste medarbeidere og stått helt på linje med ham.

Det brev av 23. juni 1940 fra general Ruge til Administrasjonsrådet, som herr Hartmann nå på nytt delvis gjengir i faksimile, inneholder, som det vil ses, ingen bekræftelse på den såkalte Narvik-avtale. Brevet viser at general Ruge nærer den samme frykt som andre nordmenn i ansvarlige stillinger på det tidspunkt — herunder også Regjeringen — for den fare det ville innebære for intervensjon fra øst om Finnmark ble liggende som et militært tomrom. Med det ansvar som påhvile generalen som øverste gjenværende militære sjef i Norge, var det hans plikt å treffe de disposisjoner som han anså nødvendige for å avverge denne fare. Han gjorde herunder alt som sto i hans makt for å unngå samrøring mellom norske og tyske militære styrker, idet Norge og Tyskland, som general Ruge sier i brevet av 23. juni, fremdeles var i krig.



KONGEN ga fredag foretrede for Mr. and Mrs. A. Kapland, USA.

Stortinget

Stortinget holder kommende uke møte tirsdag og onsdag. Tirsdag er det avsatt tid til kveldsmøte. Da behandles tilleggsbevillingen til statsrådet og regjeringskontorene, midlertidig tilståtte pensjoner, regnskap for 1970 for reguleringsfondene etter prisloven, den økonomiske situasjon i kommunene og fordeling av skatteutjevningmidler, virksomheten i 1970 i statsfondet for skogindustri og skogbruk, Røkskaderådets arbeide ifjor, leie av isbryter- og buksertøytøyt, virksomheten i 1968 og 1969 i henholdsvis Reassuransenstiftuttet for fiskeredsaker og tilsvarende institutt for fiskefarkoster. I spørretimen onsdag besvares ialt syv spørsmål. Forøvrig behandles kjøp av eiendom til opprettelse av forvernsenter for narkomane, virksomheten i 1970 i Ombudsmannsnævnden for sivile tjenestepålyktige, statstilskudd til fylkenes velutgifter i 1972 — og restaurering av Nidaros domkirke.

114522